[2018] 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 347

ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਪੁੱਤਰ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਬਡਵੈਕ

ਬਨਾਮ

ਅਨਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰ

(ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4664 ਆਫ 2018)

ਮਈ 02, 2018

[ਅਰੁਣ ਮਿਸ਼ਰਾ ਅਤੇ ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇਜੇ.]

ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 3.85(2)(ਏ)-ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤਾ ਮਿਤੀ 11.09.2018 9.11.2005 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਕਤ ਸਮਝੌਤਾ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਾਲਸੀ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ - ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁਕਮ ਲਈ ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ - ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 8 ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਮੁੱਦਾ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ: 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜੋ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ" ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ - ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜੋ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ - ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ 1940 ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ਼ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਐੱਸ.85(2)(ਏ) ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਉਪਬੰਧ ਜੋ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਸਿਰਫ਼ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। - 1940 ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਗਲਤ ਹਵਾਲਾ ਜਾਂ ਪਾਠ ਪੂਰੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾਵੇਗਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ, 1940 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ:

1.1 "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ" ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਹਨ (ਏ) ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੰਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; (ਬੀ) ਅਜਿਹਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ

ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਲੋੜ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 7, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਹ ਲੋੜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨ ਅਰਥਾਤ 1940 ਐਕਟ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਰਹੇਗਾ ਜੋ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਹੋਰ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ। ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦਾ ਦੂਜਾ ਅੰਗ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। [ਪੈਰਾ 10, 11][354-ਬੀ-ਸੀ, ਜੀ-ਐੱਚ; 355-ਏ]

1.2 ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ" ਜਾਂ "1940 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਾਲਸੀ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 13][358-ਈ]

1.3 ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਥਾਈਸਨ ਕੇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85(2)(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵੇਂ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਧਿਰਾਂ ਅਜੇ ਵੀ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ,

ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀਆਂ। ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ, "ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ

ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ"। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। [ਪੈਰਾ 15][359-ਈ-ਐਚ]

1.4 ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ, ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜੋ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਸੀ ਕੋਲ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਦੇਖਣ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਲਸੀ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਉਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ "ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ" ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 85(2)(ਏ) ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਉਪਬੰਧ ਜੋ 1996 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਸਿਰਫ਼ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਲਾਗੂ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਜਾਂ 1940 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸੀ,

ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1940 ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਇੱਕ ਗਲਤ ਹਵਾਲਾ ਜਾਂ ਪਾਠ ਪੂਰੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਨੂੰ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ" ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ।

ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 16, 17 ਅਤੇ 19][360-ਏ-ਐਚ; 361-ਸੀ]

ਥਾਈਸਨ ਸਟੈਹਲੂਨੀਅਨ ਜੀ.ਐਮ.ਬੀ.ਐਚ. ਬਨਾਮ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ (1999) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 334: [1999] 3 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 461 -ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਠਿਤ।

ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਟਰਲਾਈਟ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ (1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 716: [1996] 8 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 676- 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ।

ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਐਨ.ਆਰ. ਬਨਾਮ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਸਿੰਘ ਏ.ਆਈ.ਆਰ 2006 ਪਟਨਾ 1 ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਕੁੰਹਯਾਮੇਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕੇਰਲਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (2000) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 359: [2000] 1 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 538; ਇੰਡੀਅਨ ਆਇਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1986) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 146: [1986] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਹਵਾਲਾ

[1999] 3 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 461	ਵਿਸ਼ੇਸ਼	ਪੈਰਾ 5
ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2006 ਪਟਨਾ 1	ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 5
[1996] 8 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 676	ਉੱਤੇ ਨਿਰਭਰ	ਪੈਰਾ 12
[2000] 1 ਸਪਲਾਈ ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 538	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 18
[1986] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 553	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 18

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4664 ਆਫ਼ 2018।

ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਪੁੱਤਰ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਬਡਵੈਕ ਬਨਾਮ ਅਨਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰ

2015 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 88 ਵਿੱਚ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਕੇਚਰ ਦੇ 10.12.2015 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਚਿਰਾਗ ਐਮ. ਸ਼ਰਾਫ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇਹਾ ਸਾਂਗਵਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੰਜਨਾ ਨਾਂਗੀਆ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।
ਅਮੋਲ ਨਿਰਮਲ ਕੁਮਾਰ ਸੂਰਿਆਵੰਸ਼ੀ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। 1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕੰਸੀਲੀਏਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1996 ("ਛੋਟੇ ਲਈ 1996 ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਾਗਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 10.12.2015 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 88 ਆਫ 2015 ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਅਧੀਨ ਹੈ।

3. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ 09.11.2005 ਨੂੰ ਇੱਕ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਕਤ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ 15 ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ:

"15) ਕਿ ਇਸ ਡੀਡ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਜਾਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਸਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਲਈ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ।"

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 28.12.2006 ਨੂੰ ਭਾਈਵਾਲਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਪਾਵਰ ਆਫ਼ ਅਟਾਰਨੀ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਪ੍ਰੈਲ 2014 ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਘੋਸ਼ਣਾ, ਹਰਜਾਨੇ, ਲੇਖਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ ਲਈ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਸੀਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਭੰਡਾਰਾ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ 2014 ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨੰਬਰ 16 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਨੋਟਿਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 15 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਮਾਮਲਾ ਚੁਣੌਤੀਪੂਰਨ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਨੇ 05.01.2015 ਦੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ 15 ਅਸਪਸ਼ਟ ਸੀ, ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਕੌਣ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਚੋਣ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਸੀ।

5. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 88 ਆਫ 2015 ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940, (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 1940 ਐਕਟ) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤਾ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਥਾਈਸਨ ਸਟੈਹਲੂਨੀਅਨ ਜੀਐਮਬੀਐਚ ਬਨਾਮ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 35 ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ ਅਤੇ ਐਨਆਰ ਬਨਾਮ ਸਚਿਦਾਨੰਦ ਸਿੰਘ ਵਿੱਚ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੈਰਾ 6 ਅਤੇ 7 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ:-

"ਥਾਈਸਨ ਸਟੈਹਲੂਨੀਅਨ ਜੀਐਮਬੀਐਚ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ:

"**35.** ਪਾਰਟੀਆਂ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਐਕਟ ਅਜੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਧਾਰਾ 85(2)(ਏ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਹਾਲਾਂਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਸਮਝੌਤਾ ਪੁਰਾਣੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸੀ।"

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਤੋਂ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਵੀ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ।

ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ।"

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਸਿਵਲ ਸੋਧ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

6. ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਚਿਰਾਗ ਐਮ. ਸ਼ਰਾਫ, ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ:-

[1] (1999) 9 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 334

[2] ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 2006 ਪਟਨਾ 1

(ਏ) 09.11.2005 ਦੀ ਭਾਈਵਾਲੀ ਡੀਡ ਵਿੱਚ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਸੀ।
(ਬੀ) 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਧੀ ਵਜੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਜਾਣ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਹਰਾ ਦੇਵੇਗਾ।
7. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ਼੍ਰੀ ਅਮੋਲ ਨਿਰਮਲ ਕੁਮਾਰ ਸੂਰਿਆਵੰਸ਼ੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ 1996 ਐਕਟ ਜਾਂ 1940 ਐਕਟ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਇੰਨਾ ਬੁਨਿਆਦੀ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀਆਂ ਪੂਰੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦੇਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸਨ।
8. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਭਾਵੇਂ ਭਾਈਵਾਲੀ ਸਮਝੌਤਾ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ "ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ, ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਜਾਂ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਕਿਸੇ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇੰਨੀ ਬੁਨਿਆਦੀ ਗਲਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪੂਰੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।
9. "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-
"**7.** ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ। (1) ਇਸ ਭਾਗ ਵਿੱਚ, "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ
ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜੋ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਜਾਂ ਜੋ ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੰਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ।
(2) ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।
(3) ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ।
(4) ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ -
(ਏ) ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼;

(ਬੀ) ਪੱਤਰਾਂ, ਟੈਲੀਐਕਸ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਜਾਂ ਦੂਰਸੰਚਾਰ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ (ਇਲੈਕਟ੍ਰਾਨਿਕ ਸਾਧਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸੰਚਾਰ ਸਮੇਤ) ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਜੋ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਜਾਂ

(ਸੀ) ਦਾਅਵੇ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਹੋਂਦ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ।

(5) ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਹਵਾਲਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ।"

10. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ" ਲਈ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਹਨ - (ਏ) ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤਾ ਜੋ ਸਾਰੇ ਜਾਂ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੰਧ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਹਨ ਜਾਂ ਜੋ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ; (ਬੀ) ਅਜਿਹਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਜੀ ਲੋੜ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਜਾਂ ਸੰਚਾਰ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਤੋਂ ਵੀ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਵਾਲ ਇਹ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ 1940 ਐਕਟ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਪੜਾਅ 'ਤੇ, ਅਸੀਂ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਧਾਰਾ 85 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਕਿ ਧਾਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੈ:
"85. ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੱਚਤ (1) ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ (ਪ੍ਰੋਟੋਕੋਲ ਅਤੇ

ਕਨਵੈਨਸ਼ਨ) ਐਕਟ, 1937 (1937 ਦਾ 6), ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 (1940 ਦਾ 10) ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁਰਸਕਾਰ (ਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਲਾਗੂਕਰਨ) ਐਕਟ, 1961 (1961 ਦਾ 45) ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, -
(ਏ) ਉਕਤ ਐਕਟਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਪਰ ਇਹ ਐਕਟ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ;
(ਅ) ਉਕਤ ਐਕਟਾਂ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਸੂਚਨਾਵਾਂ, ਜਿਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੰਨੇ ਜਾਣਗੇ।"

11. ਧਾਰਾ 85 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਨੇ 1940 ਐਕਟ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਐਕਟਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਰੱਦ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਐਕਟ ਅਰਥਾਤ 1940 ਐਕਟ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਰਹੇਗਾ ਜੋ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਿਰਾਂ ਹੋਰ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ।

ਉਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਭਾਗ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਅੱਗੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜੋ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ।

12. ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਟਰਲਾਈਟ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ ਵਿੱਚ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਸਮਝੌਤਾ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮਿਤੀ ਦਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੈਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦੋ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਵੀ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਕੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਾਂ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ ਨੰਬਰ 1, 4, 5, 8, 10, 11, 12, ਅਤੇ 13 ਇੱਥੇ ਤਿਆਰ ਹਵਾਲੇ ਲਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ:

"1. ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਅਤੇ ਸੁਲ੍ਹਾ ਐਕਟ, 1996 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ "ਨਵਾਂ ਐਕਟ") ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ। ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 14-12-1993 ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਧਾਰਾ VII ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

"VII. ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਅਰਥ ਅਤੇ ਸੰਚਾਲਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਵਿੱਚ, ਵਿਵਾਦ ਵਾਲਾ ਮਾਮਲਾ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰਨਗੀਆਂ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਅੰਪਾਇਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਗੇ। ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਬਾਈਡਿੰਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ, ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਅਵਾਰਡ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਗੇ। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ/ਅੰਪਾਇਰ ਇੱਕ ਤਰਕਪੂਰਨ ਅਵਾਰਡ ਦੇਣਗੇ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਸਥਾਨ ਬੰਬਈ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

[3] (1996) 6 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 716

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦਾ ਤਰਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10(1) ਦੇ ਕਾਰਨ, ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਸੰਖਿਆ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਇੱਕ ਵੈਧ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੁਆਰਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਦੁਆਰਾ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਸੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਸਫਲਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਤਰਕ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 10 ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ, 1940 (ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ 1940 ਐਕਟ) ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਤੋਂ ਹਟਣਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"2. ਜੇਕਰ ਸਾਲਸੀਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰ ਸੰਖਿਆ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਲਸੀ ਆਪਣੀਆਂ ਸਬੰਧਤ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਪਾਇਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਗੇ।"

5. ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਦਵੇ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਤੇ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿਚਕਾਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਅਸੰਗਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਹਨ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਹਰੇਕ ਧਿਰ ਜਿਸਨੇ ਆਪਣੇ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਤੀਜੇ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 11(3) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਾਲਸੀ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਇੱਕ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਉਪਬੰਧ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

8. ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਉਸ ਲਿਖਤ ਦੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਜੋਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 10 ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਗਿਣਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਵਾਲਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ, ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਅਟਾਰਨੀ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ।

10. ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਰੇਕ ਧਿਰ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਦੋਵੇਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਅੰਪਾਇਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨਗੇ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਵੈਧ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 11(3) ਦੋ ਆਰਬਿਟਰਾਂ ਨੂੰ ਤੀਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਜਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੇ ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਸ਼ਰਤ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋ ਆਰਬਿਟਰਾਂ, ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਇੱਕ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ-ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਦੀ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਅੰਪਾਇਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

11. ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਂਦਾ? ਸਾਨੂੰ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਨਵਾਂ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਪਾਇਰ ਜਾਂ ਤੀਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨਗੇ, ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਵੈਧ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

12. ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ, ਜਸਟਿਸ ਐਮ.ਐਨ. ਚੰਦੂਰਕਰ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਅਤੇ ਜਸਟਿਸ ਐਸ.ਪੀ. ਸਪਰਾ (ਸੇਵਾਮੁਕਤ), ਧਾਰਾ 11(3) ਨੂੰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਦੋ ਨਿਯੁਕਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਤੀਜਾ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ, ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਂ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(4)(ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੀਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਧਾਰਾ 11(3) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 11 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੋਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

13. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜੱਜ ਨਵੇਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(4)(ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੀਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਕਿਉਂਕਿ ਦੋ ਨਿਯੁਕਤ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਆਪਣੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੀਜੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

13. ਐਮਐਮਟੀਸੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਧਾਰਾ ਇੱਕ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ ਜੋ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਇਹ ਸੀ:- "ਭਾਰਤੀ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ"। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਵਾਲਾ 1940 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਸੀ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਉਹ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦੀ ਮਿਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਨਿਯੁਕਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੋ ਬੁਨਿਆਦੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤਾ ਸੀ। ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਅੱਗੇ ਦਰਸਾਏਗੀ ਕਿ 1996 ਐਕਟ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਤਰਕਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭਾਵੇਂ ਕਿਸੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੇ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ" ਜਾਂ "1940 ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਾਲਸੀ" ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਹੀ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੀ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫ਼ਰਕ ਪਵੇਗਾ ਜੇਕਰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹਵਾਲਾ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਸੀ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਸੀ।

14. ਥਾਈਸਨ (ਉਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਿੱਚ, ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈ 14.09.1995 ਨੂੰ 1940 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ 24.09.1997 ਨੂੰ ਇਕੱਲੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 13.10.1997 ਨੂੰ 1940 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 17 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1996 ਐਕਟ 25.01.1996 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਿਆ ਸਵਾਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਵਾਰਡ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਕੀ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਕਿੰਗਡਮ ਵਿੱਚ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਅਵਾਰਡ 25.02.1996 ਨੂੰ ਲੰਡਨ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਅਵਾਰਡ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਵਾਰਡ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ। ਤੀਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਕੱਲੇ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ 04.12.1993 ਨੂੰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਵਾਰਡ ਆਰਬਿਟਰੇਟਰ ਦੁਆਰਾ 23.02.1996 ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਯਾਨੀ ਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ। ਤੀਜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੋ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85(2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ) ਵਿੱਚ "ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਕੀ ਧਿਰਾਂ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85(2)(ਏ) ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 1940 ਐਕਟ ਸਮੇਤ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਅਜਿਹੀਆਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਰਹਿਣਗੇ। ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 29 ਅਤੇ 42 ਤੋਂ ਸਿੱਟੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹਨ।

15. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਥਾਈਸਨ (ਉਪਰਾ) ਦੇ ਪੈਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਦਰਭ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪੈਰਾ 35 ਵਿੱਚ ਜੋ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਉਹ ਇਹ ਸੀ ਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85(2)(ਏ) ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਭਾਵੇਂ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਧਿਰਾਂ ਅਜੇ ਵੀ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪਣੇ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ। ਵਿਚਾਰ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਉਸ ਦਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਜਦੋਂ 1996 ਦਾ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ, "ਜੇਕਰ ਆਰਬਿਟਰਲ ਕਾਰਵਾਈਆਂ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੱਕ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਸਨ"। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਦੁਹਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

16. ਸਾਡੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਸਹੀ ਪਹੁੰਚ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ (ਉੱਪਰ) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਜੋ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ ਉਹ ਹੈ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਹੈ ਜੋ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ 1940 ਐਕਟ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਕੋਈ ਮਾਇਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਸਿਰਫ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਇਰਾਦੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ।

17. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਸਾਲਸੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ "ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ" ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਮਐਮਟੀਸੀ ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਸੀ, ਧਾਰਾ 85(2)(ਏ) ਦੇ ਬਲ 'ਤੇ ਸਾਲਸੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਨ ਉਪਬੰਧ ਜੋ 1996 ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਏ ਸਨ, ਸਿਰਫ਼ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸੇ ਤਰਕ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤਾ ਭਾਰਤੀ ਸਾਲਸੀ ਐਕਟ ਜਾਂ 1940 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਸੀ, ਅਜਿਹੀ ਸ਼ਰਤ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ 1996 ਦੇ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 1940 ਦੇ ਐਕਟ ਦੀ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਗਲਤ ਹਵਾਲਾ ਜਾਂ ਪਾਠ ਪੂਰੇ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਬਣਾ ਦੇਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 85 ਦੀ ਰੌਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੇ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ 1996 ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 7 ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ "ਆਰਬਿਟਰੇਸ਼ਨ ਸਮਝੌਤੇ" ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਅਣਉਚਿਤ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਧੋਖਾਧੜੀ, ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਜਾਂ ਗਲਤ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਰਾਬ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿਕਲਪਿਕ ਵਿਵਾਦ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ ਲਈ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਸੀ।

ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਪੁੱਤਰ ਤੁਲਸੀਰਾਮ ਬਡਵੈਕ ਬਨਾਮ ਅਨਿਲ ਅਤੇ ਹੋਰ [ਉਦੈ ਉਮੇਸ਼ ਲਲਿਤ, ਜੇ.]

18. ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਣਾ ਪਵੇਗਾ ਕਿ ਪਟਨਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਰਾਜਨ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਉਕਤ ਫੈਸਲੇ ਨੇ ਐਮ.ਐਮ.ਟੀ.ਸੀ. ਲਿਮਟਿਡ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ 14.12.2005 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ 2005 ਦੇ ਐਸ.ਐਲ.ਪੀ. (ਸੀ) ਨੰ.25036 ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

19. ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ 1996 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਜਿੱਠਿਆ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 14 ਮਈ, 2018 ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣਾ ਪਵੇਗਾ।

20. ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਦਿਵਿਆ ਪਾਂਡੇ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਦਿਵਾਕਰ ਜੋਤੀ ਐਡਵੋਕੇਟ